

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **M. H.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 6. 2005, č. j. 2 Cad 31/2005 – 18,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e o d m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení (dále jen „žalovaná“) ze dne 1. 3. 2005, č. X, byla zamítnuta žádost stěžovatelky o přiznání starobního důchodu ode dne 4. 9. 2005, podle § 31 zákona č. 155/1995 Sb., v platném znění. Žalovaná zamítnutí žádosti odůvodnila zjištěním, že stěžovatelka nesplnila k požadovanému datu věkovou podmínku nároku na starobní důchod ve smyslu § 31 odst. 1 citovaného zákona (na tzv. předčasný starobní důchod), takže další podmínky nároku již nebyly zkoumány.

Proti tomuto rozhodnutí brojila žalobkyně podáním, které svým obsahem bylo žalobou, v němž se závěrem žalované o nesplnění podmínek nároku na požadovaný důchod nesouhlasila a žádala, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 21. 6. 2005 návrh odmítl a současně vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že podání žalobkyně nemělo náležitosti žaloby, a proto byla žalobkyně, zastoupena svým obecným zmocněncem Š. S., vyzvána k doplnění a opravě žaloby usnesením ze dne 10. 5. 2005. Ve výzvě byla poučena o náležitostech žaloby ve smyslu ustanovení § 71 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), jakož i o znění návrhu rozsudečného výroku podle ustanovení § 71 odst. 1 písm. f) s. ř. s., s odkazem na ustanovení § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. Žalobkyni byla dána lhůta jednoho měsíce k provedení doplňku a opravy podání a zároveň byla poučena, že pokud své podání v této lhůtě nedoplní a neopraví, soud je odmítne. Výzva soudu byla doručena zástupci žalobkyně dne 17. 5. 2005 a byla dána

též na vědomí samotné žalobkyni, která ji převzala dne 14. 5. 2005. Ve lhůtě stanovené soudem, tj. ve lhůtě jednoho měsíce od doručení výzvy, učinila žalobkyně dva úkony, oba datované dnem 1. 6. 2006, v němž v prvním namítala formální vady usnesení Městského soudu v Praze z 10. 5. 2005 s tím, že nebylo předsedou senátu podepsáno a dále uvedla, že se svým podáním ze dne 18. 4. 2005 neměla v úmyslu podat správní žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 1. 3. 2005, neboť podala opětovně odvolání proti tomuto rozhodnutí. Zároveň k tomuto podání přiložila kopii odvolání ze dne 1. 6. 2006 a dopis, kterým zaslala současně Mgr. Bc. I. Š., vedoucí odboru sociálních věcí v P. 3, S. 51. Ve stanovené lhůtě však nevyhověla požadavku soudu na doplnění a odstranění vad podání, když navíc uvedla, že žalobu neměla v úmyslu proti žalované podat. Na základě těchto skutečností Městský soud v Praze napadeným usnesením odmítl návrh (žalobu) proti napadenému rozhodnutí žalované s odkazem na § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť nebyly splněny podmínky řízení a tento nedostatek nebyl přes výzvu soudu odstraněn.

Proti citovanému usnesení podala stěžovatelka, zastoupena obecným zmocněncem Š. S., včas kasační stížnost, v níž se dovolávala důvodu kasační stížnosti uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem – soudcem Mgr. T. – v rozhodnutí ze dne 21. 6. 2005. Trvala na tom, aby soud nařídil žalované provést správní řízení ve věci jejího odvolání proti rozhodnutí „nepřiznat předčasně starobní důchod“ žalobkyni (dále jen „stěžovatelce“), vzdor tomu, že má odpracovanou dobu pojištění v rozsahu vyšším než 25 let a porodila jedno dítě. Připomíná, že proti zamítavému diskriminačnímu rozhodnutí žalované se odvolala ke správnímu orgánu ČSSZ ČR. Trvá na zahájení správního řízení ve věci nepřiznání předčasného starobního důchodu ke dni 14. 9. 2005.

Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě stěžovatelky uvedla, že trvá na svém závěru o nesplnění podmínek nároku stěžovatelky na starobní důchod podle § 31 zákona č. 155/1995 Sb. a současně uvedla, že stěžovatelka byla předvolána na Českou správu sociálního zabezpečení – Pražskou správu pro Prahu 3, k projednání a podání vysvětlení nároku na starobní důchod, dostavila se dne 1. 6. 2005, avšak trvala na zaslání podaného odvolání ze dne 1. 6. 2005. V tomto podání, které je ke spisu přiloženo, opakuje zástupce stěžovatelky, že tato splňuje podmínky pro přiznání předčasného starobního důchodu v 59 letech a 8 měsících, neboť takto byl informován na ambasádě ČR, konzulárním oddělení v Bernu.

Usnesením ze dne 2. 8. 2005, č. j. 2 Cad 31/2005 – 27, byla stěžovatelka poučena, že její kasační stížnost ze dne 26. 7. 2005 neobsahuje náležitosti kasační stížnosti podle ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. Současně byla poučena o důvodech, jichž se lze kasační stížností dovolávat a dále poučena, že podle ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. musí být stěžovatel v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem, nemá-li sám vysokoškolské právnické vzdělání požadované pro výkon advokacie. Stěžovatelka byla vyzvána, aby vady podání odstranila ve lhůtě jednoho měsíce od doručení usnesení a byla poučena, že pokud nebude její podání řádně opraveno a doplněno, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne.

Na výzvu soudu k odstranění vad podání reagovala stěžovatelka dalším podáním, nadepsaným jako „protestní stížnost“, které adresovala Městskému správnímu soudu k rukám Mgr. J. T. Uvedla, že protestuje proti jeho postupu v této věci, který „jeví jasné znaky stranění ve prospěch soudního oddělení ČSSZ a soudcovsko – podnikatelského výboru ČR“. Trvala nadále na podané kasační stížnosti proti usnesení ze dne 21. 6. 2005 s tím, že se soudce

vymlouvá z údajného nesplnění náležitostí podle § 103 odst. 1 s. ř. s. Vyslovila prostřednictvím svého zástupce domněnku, že negativní činnost ve věci posuzování důvodně podávaných žalob u Městského soudu v Praze, nenese znaky nepodjatého a nestranného soudce. Uvedla, že z toho důvodu je povinna požádat Ministerstvo spravedlnosti o hloubkovou prověrku práce soudce, s podnětem na zahájení kárného řízení proti jeho osobě.

Městský soud v Praze poté předložil spis Nejvyššímu správnímu soudu s poznámkou, že stěžovatel, vzdor snaze soudu o odstranění tohoto nedostatku, není v řízení zastoupen advokátem.

Podle ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. musí být stěžovatel v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná, nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže nejsou splněny podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný, nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn a nelze proto v řízení pokračovat.

Stěžovatelka v řízení před správním orgánem, jakož i v řízení před soudem, vystupuje jako fyzická osoba, která nemá vysokoškolské právnické vzdělání vyžadované pro výkon advokacie ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. Stěžovatelka není právnickou osobou, za níž by mohl jednat její zaměstnanec nebo člen, který takové vysokoškolské právnické vzdělání má. Manžel stěžovatelky, který ji zastupoval jako obecný zmocněnec v řízení před krajským soudem, rovněž vystupuje v řízení jako osoba bez předepsaného právnického vzdělání; ostatně pro řízení o kasační stížnosti stěžovatelka plnou moc udělenou tomuto zástupci do spisu nedoložila (zplnomocnění pro řízení před Městským soudem v Praze skončilo právní mocí usnesení ze dne 21. 6. 2005, č. j. 2 Cad 31/2005 – 18, tedy 11. 7. 2005). I kdyby takovou plnou moc do spisu stěžovatelka doložila, nevyhověla by tím podmínkám ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. s ohledem na výše již opakovaně zmíněný požadavek zastoupení stěžovatele v řízení o kasační stížnosti advokátem.

V usnesení Městského soudu v Praze ze dne 2. 8. 2005 byla stěžovatelka, kromě jiného, vyzvána též k odstranění tohoto nedostatku kasační stížnosti a byla poučena o následcích nevyhovění takové výzvě, tj. o odmítnutí kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem. Vzdor této výzvě však plnou moc udělenou advokátovi pro toto řízení ve lhůtě soudem poskytnuté (jednoho měsíce), a ostatně ani později, nedoložila. Nejvyššímu správnímu soudu proto nezbývá než uzavřít, že stěžovatelka neodstranila nedostatek povinného zastoupení v řízení o kasační stížnosti, neboť nedoložila plnou moc osvědčující, že je zastoupena advokátem. Pro uvedený nedostatek podmínky řízení ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s., nelze v řízení o kasační stížnosti pokračovat. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost musel odmítnout, aniž by se mohl zabývat její věcnou důvodností [§ 105 odst. 2, § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], či dalšími námitkami stěžovatelkou v průběhu řízení vznesenými.

Nad rámec nutného odůvodnění pokládá Nejvyšší správní soud za potřebné pro úplnost uvést, že se stěžovatelka mylí, pokud se domnívá, že splnila věkovou podmínku nároku na přiznání starobního důchodu podle § 31 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění. Je sice pravda, že pojištěnec má nárok na starobní důchod před dosažením důchodového věku podle tohoto ustanovení též tehdy, jestliže získal dobu pojištění nejméně 25 let, nicméně do dosažení důchodového věku mu ode dne, od něhož se starobní důchod přiznává, chybí nejvýše tři roky. Tuto podmínku však stěžovatelka splní i podle názoru

Nejvyššího správního soudu až dne 14. 9. 2006. Důchodový věk činí totiž u žen, které vychovaly jedno dítě (tak je tomu i u stěžovatelky) 56 roků, pokud pojištěnci dosáhli tohoto věku do 31. 12. 1995. U pojištěnců, kteří dosáhnou této věkové hranice v období od 1. 1. 1996 do 31. 12. 2012, se důchodový věk stanoví tak, že ke kalendářnímu měsíci, ve kterém pojištěnec dosáhl této hranice, se přičítají u mužů dva kalendářní měsíce a u žen čtyři kalendářní měsíce za každý i započatý kalendářní rok z doby po 31. 12. 1995 do dne dosažení uvedené věkové hranice, tj. u stěžovatelky věkové hranice 56 let. Za důchodový věk se považuje věk dosažený v takto určeném kalendářním měsíci v ten den, který se číslem shoduje se dnem narození pojištěnce. Stěžovatelka se narodila 14. 1. 1950 a věkové hranice 56 let dosáhla 14. 1. 2006. Ke kalendářnímu měsíci, v němž tohoto věku dosáhla, tj. k lednu 2006, se u ní přičítají za každý rok od 1. 1. 1996 čtyři měsíce, a to i za započatý rok 2006. Celkem jde o 11 roků (1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005 a 2006). Přičítají se jí tedy 11 x 4 měsíce k dosažené věkové hranici 56 let, celkem 44 měsíců, což činí 3 roky a 8 měsíců. Vzhledem k tomu, že se narodila 14. 1. 1950, vznikl by jí nárok (po tomto připočtení) na starobní důchod podle § 29 zákona č. 155/1995 Sb. dne 14. 9. 2009. Tzv. předčasný starobní důchod podle § 31 zákona č. 155/1995 Sb. lze přiznat ode dne, od něhož chybí do dosažení důchodového věku, tedy do 14. 9. 2009, nejvýše 3 roky. Tuto podmínku splní stěžovatelka dne 14. 9. 2006, neboť jí budou chybět nejvýše tři roky do 14. 9. 2009. Tolik nad rámec potřebného odůvodnění.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti bylo Nejvyšším správním soudem za použití § 60 odst. 3 a § 120 s. ř. s. rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ta byla pro nedostatek povinného zastoupení stěžovatelky advokátem odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. května 2006

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu